

Osman Hamdi
tabloları 77 512 982

Türkiye
Türklerindir

Hürriyet

4 Ocak 1991 Cuma

Kurucusu: Sedat Simavi 1896-1953

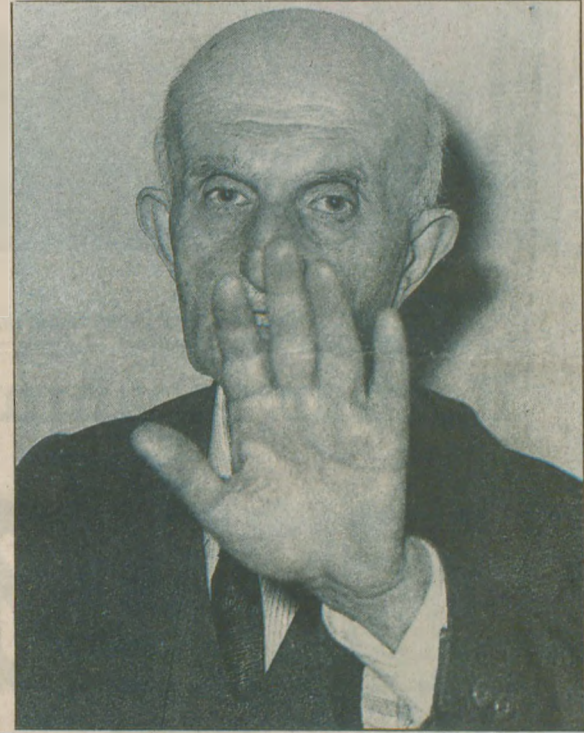
Milyarlık tabloların "eski" sahibi olan Birkök'ün hazin öyküsü

Sarı Köşk'ün sırrı çözülemedi

Selma TÜKEL

Öldükten sonra geride bıraktığı milyarlarla ölçülen "Osman Hamdi Bey" tabloları, çok sayıda sanat eserinin bulunduğu Şişli'deki Sarı Köşk'ü ve büyük serveti ile armatör Saim Birkök'ün yaşamı bir romana benziyor.

● 16. sayfada

İşte bu köşk

Saim Birkök'ün sahip olduğu malvarlıkları arasında, Şişli Abide-i Hürriyet Caddesi'ndeki bu köşk de bulunuyor. Köşte çok değerli eserler, tablolar bulunuyordu...

Sonu acı oldu

Birkök, acı bir şekilde öldü. Oğlu yerine koyduğu evlatlığının davranışlarına dayanamayıp elini kana bulayan Birkök, tutuklandığı o gün: "Kader insana nasıl bir oyun, bir son hazırlıyor, kestirilemiyor" diyordu.

Servet değerindeki tablolar

Büyük Türk ressamı Osman Hamdi Bey'in 1906 yılında tual üzerine yağlıboya ile yaptığı 221X120 boyutlarındaki "Kaplumbağa Terbiyecisi" adlı ünlü tablosu, Birkök'ün köşteki koleksiyonunda yer alıyordu. Tablo, "Birkökler Vakfı" için yapılan müzayedede en yüksek fiyata satıldı...

Sarı Köşk'ün sırrı çözülemedi

Selma TÜKEL / İSTANBUL, (Hürriyet)

SON günlerde, yapılan müzayede ile koleksiyonundaki Osman Hamdi Bey'in "Kaplumbağa Terbiyecisi Kız" adlı tablosunun iki milyar liraya yakın bir fiyata satılması ve çok sayıda sanat eserinin bulunduğu Şişli'deki Sarı Köşk'ten bir başka tablosunun kaybolması ile adı ortaya çıkan armatör **Salm Birkök**'ün sırrı, tüm çabalara karşın tam olarak çözülemedi.

Ölümünden dokuz yıl önce, 1962 yılında düzenlemiş olduğu bir vasiyetle çok zengin malvarlığını, kurulmasını istediği "Birkökler Vakfı"na bırakan **Salm Birkök**, o tarihten dört yıl sonra da, 1966 yılında işlediği bir cinayet nedeniyle tutuklanmış ve 1971 yılında davası henüz daha sonuçlanmamışken, tedavi edildiği hastanede kanserden vefat etmişti.

"Salm Birkök, **İşadamlığının, armatörlüğünün yanı sıra; sanata, tarihe, sanat tarihine son derece meraklı, tipik bir Osmanlı beyefendisiydi. Şişli'deki evi, özel bir müze gibiydi.**"

"Birkökler Vakfı"nın başkanı, YÖK eski başkanvekili, ANAP İzmir milletvekili Prof. Dr. **Kemal Karhan**, kim olduğu merak edilen **Birkök**ü böyle niteliyor...

Birkök, aralarında **Osman Hamdi Bey**'in tablolarının da bulunduğu bütün sanat eserlerinin ve malvarlığının satılarak, elde edilen parayla kurulmasını istediği "Birkökler Vakfı"nın çalışmasıyla ilgili ayrıntıları vasiyetinde belirtmiş; vakıfta görev almasını istediği kişileri tek tek yazıp göstermişti... Bu kişiler arasında, o tarihte İstanbul Teknik Üniversitesi Gemi İnşaat Fakültesi'nde öğretim üyesi olan ve **Birkök**'ün yakın dostu Prof. Dr. **Kemal Karhan** da bulunuyordu...

1971 yılında **Salm Birkök**'ün vefatı ile ortaya çıkan vasiyetin, kendi lehlerine iptali için uzak akrabaların açtığı davanın, tam 19 yıl sonra ve birkaç ay önce "ret" ile sonuçlanması üzerine, **Kemal Karhan**, tereke işlerini yürüten İstanbul 1'inci Sulh Hukuk Mahkemesi'nin başvurusu üzerine, vakıf başkanlığı görevini üstlendi. Dr. **Kemal Karhan**, **Birkök**'ün vakıf üyeleri olmalarını istedikleri içinde sağ olan tek kişiydi... Vakfın, üyeliklerine de Prof. **Kemal Karhan**'ın onayı ile vakfın tereke memuru avukat **Erdoğan Özkısacak** ve terekenin mali işlerini yürüten muhasebeci **Turgan Tekin Özkök** getirildi.

"HASTANEYE YETİŞTİRİN ÖLMESİN..."

Salm Birkök'ün sanat eserleri ve tarih merakı ile dopdolu geçen başarılı yaşamı

KİM?

Salm BIRKÖK

TANIYANLAR Karadenizli **Salm Birkök**ü anlatırken, onun özellikle, **Thalassene kılıfı, bitip tükenmeyen enerjisi, vatan ve millet sevgisi, çalışma azmi** üzerinde duruyorlar... **Birkök**, aslen Ünyeli olan varlıklı bir ailenin ilk çocuğu olarak, 1891 yılında İstanbul'da doğmuştu, babası Hacı **Mehmet**, annesi **Fatma Hanım**'dı... Sonra, sırası ile; **Halide, Sadı, Makbule** doğmuşlardı... **Makbule Hanım**'ın kısa süren evliliği dışında, diğer üç kardeş hiç evlenmemiş... **Salm Bey**, **Yedeksubay** olarak katıldığı 1'inci Dünya Savaşı'nda yaralanır ve tedavi edildiği **Kayseri'deki hastanede**, bir başka **Yedeksubayla tanışır**. Daha sonra, bu kişinin, adını **Salm** koyduğunu göluna büyük yardımlarda bulunur. **Salm Gökdoğan** adlı bu gencin, manevi babası olur... Onu **İsviçre'ye öğrenime gönderir, İTÜ İnşaat Fakültesi'nde okutup mühendis olmasını sağlar... İşlerini destekler. Salm Gökdoğan, İTÜ'de Kemal Karhan'ın sınıf arkadaşı olur. Ne var ki, inşaat mühendisi olarak hayata atılan arkadaş çocuğu Salm Birkök, o yıllardan sonra, Salm Birkök'e, dert üstüne dert, borç üstüne borç getirmiş... Ve Birkök dayanamayıp onu öldürmüştü.**

KİMDİR?

75'inci yaşında, bakıp yetiştirdiği, oğul gibi bağrına bastığı **Salm Gökdoğan**'la ilk büyük ve onulmaz darbeyi yemiştir...

1966 yılının 3 Haziran günü, **Salm Birkök**, babadan kalan ve bin gros tonluk gemiler inşa ettiği **Fener'deki tersanesinde, Salm**'le tartışır. Onun, dışarda yaptığı ve yerine getirmedeği inşaat taahhütlerinden, kefil olduğu işlerinden, onun için verdiği taahhüt mektuplarından, kumar ve diğer borçlarından artık bıkip usanmıştır. Tartışma sırasında, bir an öfkeye kapılır ve tabancasını çıkarıp ona tek el ateş eder. Sonra içerideki yazıhanesine girerek, oradakilere, "Onu **hemen hastaneye yetiştirin, ölmesin**" der. Fakat, yaralı **Salm** yolda ölür. Elini zorla kana bulamış olan **Birkök**, önce tıbbi gözetim altına alınır. Bu sırada, kanser olduğu anlaşılır ve 1971 yılında, hastanede kanserden vefat eder.

Vakfın işleyişi hakkında bilgi veren **Karhan** ve **Özkısacak**, "Mahkemeye, bütün menkullerin satışlarından elde edilecek paraların ve gayrimenkullerin tapularının vakfa geçeceğini, vakfın **Birkök**'ün saptadığı esaslar dahilinde çalışacağını ve vakfın da, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nce denetleneceğini" söylediler.

Taha Toros Arşivi

* 0 0 1 5 1 2 9 3 2 0 0 6 *